

- Birleşik zamanlı yapmak
- Ek-fiilin cümleye kattığı anlamlar

1. Bunca yıkılmış dağlar üstüne,
Kalbimin kanını buharlaştırdı gözlerin.
I
- Oysa kaç güvercin havalanmıştı içimden,
II
- Konarak pervazlarına gülüşlerinin.
Kaç mermi sıyırılmıştı ruhumu
III
- Acımasız yürüyüşlerinin mevzilerinde,
Dayanmışım.
III

Bu şiirde numaralanmış sözcüklerden hangisi ek-fiil almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. I.	Bu yıl da kar yağmazsa susuz kalacağız.	Şart
II.	Sakatlanmadan önce çok futbol oynardım.	Gerçekleşmemiş niyet
III.	Bağlama kursuna bu hafta sonu gidecektim.	Terk edilmiş alışkanlık
IV.	Programımız sona ermiştir, teşekkür ederiz.	Kesinlik

Cümlelerde yer alan birleşik zamanlı eylemlerin cümleye kattığı anlam karşılıklarına yazılırken bir hata yapılmıştır. Bu hatayı düzeltmek için hangi cümleler yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

3. Birleşik zamanlı fiiller hikâye, rivayet ve şart birleşik zamanlı fiiller olmak üzere üçe ayrılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde şart birleşik zamanlı fiil kullanılmamıştır?

- A) Akıl, fikir ne fayda ki seviyorsa bir kalp eğer.
B) Mesela bir ağaç olsaydım gövdemi delseydi bir ağaçkakan.
C) Kalırsam düşlerimi, arzularımı hep ertelemek zorunda kalacağım.
D) Ben çiçek açtıkça o solmuş, solacaksa solsun boş ver be gönül.

4. Ek-fiil basit zamanlı fiillere gelerek onları birleşik zamanlı yapar.

Aşağıdakilerin hangisinde ek-fiil bu görevde kullanılmamıştır?

- A) Okumaksızın geçen boş zaman bir tür ölüm, insanın canlı canlı gömülmesidir.
B) Okumak onun için doymak bilmez bir kötü alışkanlık hâline gelmişti.
C) İki ömrüm olsun isterdim; biri yaşamak, diğeri okumak için.
D) Kitaplardaki yaşamın tadını hiçbir şey vermiyordu.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı bir fiil kullanılmıştır?**

- A) Gerçek kişilik sahiplerinin yeryüzünde işleri zordur.
B) İlginin efendisi olmak için çalışmanın uşağı olmak şarttır.
C) Daha fazla denemekten vazgeçmenin dışında başarısızlık yoktur.
D) Yeryüzünde her zaman büyükler ve küçükler, şişmanlar ve zayıflar bulunacaktır.

6. Birleşik zamanlı fiiller, eklendikleri fiile zaman anlamının yanı sıra "küçümseme, terk edilmiş alışkanlık, kesinlik, ihtimal, başkasından duyma, umursamama, gerçekleşmemiş niyet, gerçekleşmemiş beklenti, şart" gibi anlamlar da kazandırır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Mecnun Leyla'yı sevdiğine göre Leyla da Mecnun'u sevmiştir.
B) Özellikle musakka çok lezzetliydi, bunu annem yapmıştır.
C) Bu maç burada bitmiştir, önümüzdeki maçlara bakacağız.
D) Belki muhtara bırakmıştır, gidip sormakta fayda var.

7. Sana gitme demeyeceğim.
Gene de sen bilirsin.
Yalanlar istiyorsan yalanlar söyleyeyim,
İncinirsin.
Bu şiirde yer alan ek-fiilin görevce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Ben artık ne şairim ne fıkra yazarı.
B) Böyle mahzun, kederli değildin eskiden.
C) O kadar da önemli değildir bırakıp gitmeler.
D) Yürek burkmazdı alışılmış bir ses gurbet ellerde.

8. Geniş zamanın rivayeti ya da şimdiki zamanın rivayeti şeklinde çekimlenmiş birleşik yapılar cümleye başkasından duyma anlamı katar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil cümleye “başkasından duyma” anlamı katmıştır?

- A) Sinan odasında ders çalışıyormuş.
B) Çocukken çok fazla şeker yedim.
C) Seni bir hafta önce pazarda görmüştüm.
D) Kaymaya gideceksek Ali de gelsin.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil “duyulan geçmiş zamanın hikâyesi” şeklinde çekimlenmiştir?**

- A) Onun bu yaptıklarını sineye çekmişsem vardır bir sebebi.
B) Kültür merkezindeki etkinlikte ben de yer almak istedim.
C) Geçen sene yapılan sınavda da aynı soruları sormuştu.
D) Gelirken hava çok bulutluydu, yağmur yağmıştır.

10. İşittim ki, benim için ağlıyormuşsun,
I
Hâlâ adım düşmüyormuş dudaklarından!
II
Geçenlerde bir yolcudan beni sormuşsun,
III
Metruk, ıssız bir manastır gibiymiş odan!
IV

Bu şiirde numaralanmış sözcüklerden hangileri birleşik zamanlı eylemdir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

11. Geniş zamanın hikâyesi şeklinde çekimlenmiş birleşik yapılar cümleye terk edilmiş alışkanlık anlamı katar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil cümleye “terk edilmiş alışkanlık” anlamı katmamıştır?

- A) Hangi şarkı çıkacak diye dilek tutardık.
B) Çantalarımızı kapınca koşardık okulumuza.
C) Her gün hiç sıkılmadan topaç çevirdik.
D) Geçmişte siyah önlüklerimizle caca satardık.

12. “Öğlen yemek zili çalınca...” cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa rivayet birleşik çekimi örneklenmiş olur?

- A) öğretmenimiz en son çıkıyordu.
B) arkadaşlarım parka gidecekmiş.
C) yer kapmak için koşardım.
D) koşarak eve gelmiş.